

Европскиот Суд ја оправдува борбата за правда околу нелегалното задржување

ЊУ ЈОРК—Европскиот Суд за Човекови права денес ја оправда долгата потрага за правда за Калид ел Масри, германски државјанин кој пред девет години беше жртва на нелегално апсење од страна на Амерканската Централна разузнавачка агенција (ЦИА).

Одлуката на Големиот Судски Совет на Европскиот Суд за човекови права (ЕСЧП) ја поткрепи жалбата на Ел Масри дека е незаконски грабнат и малтретиран од страна на Македонија во почетокот на 2004 година, пред да биде предаден на агентите на Амерканската Централна разузнавачка служба која што погрешно го идентификувала како осомничен член на Ал Каеда.

Освен осудувањето на неоснованото апсење, затворање и испрашување на Ел Масри, судот исто така одлучи дека таканаречените „шок фаќање“ техники користени од страна на агенти на ЦИА при подготовката за неговиот незаконски лет во Авганистан, вклучуваат понижувачко малтретирање што претставува тортура.

„Оваа одлука претставува лична победа за Калид ел Масри, којшто се соочи со сид на молк во Соединетите Држави и Европа околу тоа што му се случи“, рече Џејмс А. Голдстон, извршен директор на Отворено општество - Иницијатива за правда и главен адвокат на Ел Масри.

„Тоа исто така е најјасно можно обвинение, од страна на светскиот водечки трибунал за човекови права, за незаконските прекршувања поврзани со кампањата на ЦИА против Ал-Каеда после нападите на 11 септември, како и за Европското соучество во овие прекршувања.“

Откако бил фатен на македонска граница на 31 декември 2003 година и задржан повеќе од три недели во главниот град Скопје, Ел Масри му беше предаден на тимот на ЦИА на скопскиот аеродром. Неименувани агенти на ЦИА го врзале за време на незаконскиот лет за Кабул, со официјално стандардизиран процес користен и при други грабнувања со цел кај

затворениците да се поттикне состојба на „шок фаќање“ што вклучува соблекување, фотографирање и вметнување туба во неговиот анус.

Ел Масри беше задржан во Кабул четири месеци и испрашуван во озлогласениот затвор наречен „Солт Пит“. Беше пренесен назад во Европа на 28 мај, и оставен на еден пат во Албанија; ЦИА беше свесна за направената грешка веќе некое време пред тој да биде конечно пуштен. Последователните обиди на Ел Масри да бара надомест на штета во Германија, Соединетите Држави и Македонија беа неуспешни, наведувајќи го да поднесе барање во ЕСЧП во септември 2009 година.

После судската одлука, Отворено општество - Иницијатива за правда ја повикува **Македонската влада** веднаш јавно да ги прифати фактите за киднапирањето и затворањето на Ел Масри, и да издаде целосно јавно извинување на високо ниво, додека истовремено ја исплаќа личната оштета наложена од страна на ЕСЧП.

Со оглед на улогата на Американската влада, како и објавената вмешаност на германските разузнавачки оперативци во притворањето на Ел Масри, како и претходното одбивање на Македонија соодветно да го испита престапот во овој случај, Иницијативата за правда се сомнева во способностите на Македонија да спроведе ефективна истрага.

Затоа веруваме дека тоа може да се постигне само преку меѓународна истрага на високо ниво, конституирана од страна на Македонија со поддршка на Комитетот на Министри при Советот на Европа, којшто е задолжен за спроведување на пресудите на ЕСЧП.

„Македонија докажа дека не е подготвена соодветно да испита што му се случи на Ел Масри,“ рече Голдстон. „Со оглед на дипломатските притисоци и вклучените внатрешни политички ограничувања, веруваме дека само соодветно конституирана, независна меѓународна истрага ќе даде точен и веродостоен приказ на одговорноста.“

И покрај тоа што **Американската влада** не е предмет на надлежноста на судот, ја повикуваме истата да одговори на пресудата со задоцнето признавање на својата улога во незаконското затворање на Ел Масри, додека

истовремено издава јавно извинување на највисоко владино ниво и исплати соодветен надоместок.

Ја повикуваме **Германската влада** да ги пренесе до Американските власти, наредбите за апсење на 13 ЦИА оперативци инволвирани во случајот, претходно издадени на 31 јануари 2007 година, со цел на Американските службеници вклучени во случајот да им се суди во Германија. Германија мора исто така да го разјасни степенот на своето познавање за и вовлеченоста во незаконското апсење на Ел Масри.

Исто така ја повикуваме Германската влада да обезбеди соодветна лекарска и психолошка грижа за Ел Масри за траумата поврзана со неговото нелегално апсење.

Правната работа на Иницијативата за правда околу прекршувања на човекови права поврзани со борбата против тероризмот и националната безбедност, ги поддржува пошироките напори на Фондацијата на Отворено општество во зацврстувањето и одбраната на човековите права ширум светот.

Иницијативата за правда моментално е вклучена во два дополнителни предмети на ЕСЧП, а во однос на кампањата на нелегални апсења на ЦИА воведени после нападите на 11 септември, коишто се насочени кон употребата на тајни затвори во Романија и Полска и тајно затворање и малтретирање на Абд Ал-Рахим ал-Нашири, од Саудиска Арабија, на кому сега му се суди пред Американска воена комисија во заливот Гвантанамо, Куба.